

Opinnäytetyö (AMK)

Kätilö

2022

Tuuli Rantala

Miten nuoret kuvailevat internetissä kohdattua seksuaalista häirintää


TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Kätilökoulutus

2022 | 32 sivua

Tuuli Rantala

Miten nuoret kuvailevat internetissä kohdattua seksuaalista häirintää

Seksuaalinen häirintä on ei-haluttua seksuaalista toimintaa toisilta ihmisiltä. Se on epämiellyttävää sekä loukkaa koskemattomuutta. Internetissä se voi tarkoittaa esimerkiksi kuvien lähettelyä tai seksuaalisävytteisiä viestejä.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää millaisena nuoret kokevat internetissä kohdatun seksuaalisen häirinnän ja miten ikä ja sukupuoli vaikuttavat tähän. Tavoitteena oli lisätä tietoutta nuorten kokemasta seksuaalisesta häirinnästä. Opinnäytetyö tehtiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, jonka aineisto valittiin luotettavista tietokannoista PubMedistä sekä Cinahl Completestä, mutta myös hakupalvelu Googlestä. Käytetyistä tutkimuksista on tehty tiedonhaku- ja tutkimustaulukot. Yhteensä tutkimuksia on valittu 14 tähän opinnäytetyöhön.

Tuloksista voidaan päätellä nuorten kokeman seksuaalisen häirinnän olevan hyvin monipuolista. Tyttöjen sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen kokemusten määrä on uhreina on merkittävä, tutkimuksia olisi syytä tehdä lisää kaikkialla. Pojat näkevät enemmän pyytämättömien kuvien tai videoiden jakamista ryhmäkeskusteluihin. Kaikki nuoret eivät koe seksuaalisia viestejä häiritsevinä. Nuorten internetissä koetun seksuaalisen häirinnän määrä on kasvanut. Kasvun estämiseksi on tehtävä pikaisia toimia uhrien suuren määrän ja seurauksien vaikutuksien vuoksi.

Asiasanat: Seksuaalinen häirintä, seksuaalinen häirintä internetissä, nuorten kokema seksuaalinen häirintä

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme in Midwifery

2022 | 32 pages

Tuuli Rantala

How youths describe sexual harassment experienced in the internet

Sexual harassment is unwanted sexual act from other people. It is unpleasant and it violates integrity. In the internet it can mean for example sending pictures or sexual messages.

The purpose of this thesis was to find out how youth describe sexual harassment experienced in the internet and how age and gender effects to this. Also, the aim was to add knowledge about youths experienced sexual harassment. Thesis was made as Descriptive literature review which material was selected from reliable databases PubMed and Cinahl Complete, but also from search engine Google. From used researches is made research and information retrieval charts. Altogether in this thesis is used 14 researches.

From results can be seen that youths experienced sexual harassment is very versatile. Girls and sexual- and gender minorities number of experiences is significant, research should be done more everywhere. Boys sees more when unwanted sexual pictures or videos are shared to group chats. Not all youth experience sexual messages as offensive. Not all youth sees sexual messages as offensive. The number of youth who has experienced sexual harassment has grown. The number on sexual harassment into the internet has grown. To stop growing should be done quick actions because of large number of victims and consequences impact.

Keywords:

Sexual harassment, sexual harassment in the internet, sexual harassment experienced by youths

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Seksuaalinen häirintä	6
2.1 Määritelmä	6
2.2 Seksuaalinen häirintä internetissä	7
2.3 Seksuaalinen häirintä ja laki	8
3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimusongelmat	11
4 Opinnäytetyön menetelmä	12
5 Tulokset	13
5.1 Seksuaalinen häirintä internetissä nuorten kuvailemana	13
5.2 Iän ja sukupuolen vaikutus internetissä kohdattuun seksuaaliseen häirintään	15
6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	18
7 Pohdinta	20
8 Lähdekirjallisuus	22

Liitteet

Liite 1. Tutkimustaulukko

Liite 2. Tiedonhakupöytäselitys

1 Johdanto

Seksuaalinen häirintä internetissä on yleistä. Erityisesti tyttöjen kokemusten määrä korostuu tutkimuksissa. Suomessa nuorten kokemukset internetissä kohdatusta seksuaalisesta häirinnästä ovat kasvaneet lukioikäisillä vuosien 2019 ja 2021 aikana 11 prosenttiyksikköä (Kouluterveyskysely 2019 ja 2021. 2021).

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kirjallisuuskatsauksen avulla, millaisena nuoret kokevat internetissä kohdatun seksuaalisen häirinnän ja miten ikä ja sukupuoli vaikuttavat tähän. Erityisesti nuoriin kohdistuvasta häirinnästä on nuorten kuvailevana yllättävän vähän tutkimustietoa.

Opinnäytetyö on osa Erasmus+- rahoitteista SHEHAP- hanketta. Hankkeessa on Suomen lisäksi mukana Kreikka, Liettua ja Portugali. Turun ammattikorkeakoulu on opinnäytetyön toimeksiantaja. Hankeen tavoitteena on parantaa seksuaaliseen häirintään liittyviä oppimateriaaleja, lisätä oppimateriaalien kiinnostavuutta ja lisäämällä koulun henkilökunnan ja oppilaiden tietoutta vähentää seksuaalista häirintää kouluissa. (Turku AMK n.d.)

Nuoren iäksi ei ole suoraa määritelmää. YK:n mukaan nuori on 15-23- vuotias. Käytetyn aineiston vuoksi tässä opinnäytetyössä nuorella käsitetään 13-23- vuotiaita.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen. Se on ollut pinnalla sosiaalisessa mediassa sekä erilaisissa artikkeleissa ja julkaisuissa. Esimerkiksi useat somevaikuttajat ovat kertoneet omakohtaisista kokemuksistaan internetissä kohdatusta seksuaalisesta häirinnästä (Matsson 2022). Lisäksi suomalaisiakin somevaikuttajia on tehnyt aiheesta videoita, joissa he tyttöä esittämällä seuraavat, paljonko seksuaalista häirintää henkilö saa (Saroniemi 2021). Nuorten kohtaama seksuaalinen häirintä internetissä onkin merkittävä riski, jota on tärkeä käsitellä ja ottaa puheeksi kaikenikäisten nuorten kanssa.

2 Seksuaalinen häirintä

2.1 Määritelmä

Seksuaalinen häirintä on ei haluttua seksuaalista toimintaa toiselta tai toisilta ihmisiltä. Tällainen seksuaalinen käytös on epämiellyttävää ja se loukkaa koskemattomuutta. (Tasa-Arvovaltuutettu n.d; Ikonen & Halme 2018.) Tyypillistä seksuaaliselle häirinnälle on nimittely, vihjailu, eleet, ilmeet, koskettelu, huomautukset liittyen vartaloon tai pukeutumiseen, seksuaaliset ehdottelut ja seksuaalisävytteiset viestit sekä puhelut (Ikonen & Halme 2018). Puheessa ja viesteissä seksuaalinen häirintä voi olla esimerkiksi kaksimielisiä viestejä, rivoa puhetta, pornoaineiston näyttämistä, seksuaalisia ehdotuksia ja kommentointia esimerkiksi yhdyntään ehdottelemalla. Usein seksuaaliseen häirintään liittyy uhrille uhan, nöyryytyksen ja ahdistuksen tunnetta. (Tasa-Arvovaltuutettu n.d).

Seksuaaliseen häirintään kuuluu myös sukupuoleen perustuva häirintä ja seksuaalinen vallankäyttö (Ikonen & Halme 2018). Sukupuoleen perustuvassa häirinnässä epämiellyttävä käytös kohdistuu sukupuoleen, sukupuolen ilmaisuun tai sukupuoli-identiteettiin. Häirintä voi ilmetä kiusaamisena, alentamisena ja halventavana puheena. Tällaista voi esimerkiksi olla toisen sukupuolen alentaminen ja väheksyminen, halventava puhe toisesta sukupuolesta sekä kiusaaminen töissä tai koulussa, kun kiusaaminen johtuu sukupuolesta. (Tasa-Arvovaltuutettu n.d.)

Seksuaalinen häirintä on eri asia kuin seksuaalinen väkivalta. Erottelu näiden välillä ei ole selkeää, mutta etenkin seksuaalisessa väkivallassa loukataan tai pyritään loukkaamaan erityisesti koskemattomuutta koskettelulla, pakottamisella koskettelemaan, painostamisella ja pakottamisella tekoihin, jotka ovat seksuaalisia (Ikonen & Halme 2018).

2.2 Seksuaalinen häirintä internetissä

Seksuaalinen häirintä internetissä tapahtuu missä vain, kun internetti on alustana. Tällöin mukaan tulee esimerkiksi sosiaalinen media, viestittely, videot, kuvat ja kuvienmuokkaus. Tavot toimia ja häiritä seksuaalisesti moninkertaistuvat internetissä. Kun kyse on seksuaalisesta häirinnästä internetissä, voi seksuaalisävytteisten puheiden sijaan uhri saada seksuaalisävytteisiä kommentteja, viestejä, nimittelyä, vitsailua, vihjailua tai jopa vihjailevia emojiä. Seksuaalista häirintää internetissä on myös alastonkuvien- tai videoiden pyytäminen. Tällaisia esimerkkejä seksuaalisesta häirinnästä ovat myös kiristäminen, live-videoyhteyden välityksellä tapahtuva seksuaalinen häirintä, ihmisen riisuuntumisen näyttäminen tai siihen pyytäminen, itsetyydytyksen näyttäminen tai sen pyytäminen, netin välityksellä tapahtuvaan seksiin pyytäminen, sukuelinten näyttäminen tai linkkien lähettäminen pornosivuille sekä pornovideoihin. (Ikonen & Halme 2018.)

Seksuaalinen häirintä on yleistä internetissä ja nuorten kokemana. THL:n vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan 26,7% lukion 1. ja 2. luokkalaisista on kokenut häiritsevää seksuaalista ahdistelua puhelimessa tai netissä. Tämä tarkoittaa noin joka viidennettä. Vastaavasti saman ikäluokan prosenttiosuus oli vuonna 2019 selkeästi pienempi. 15,7% oli kokenut häiritsevää seksuaalista ahdistelua puhelimessa tai internetissä. Kahdessa vuodessa ahdistelun määrä on lisääntynyt Suomessa lukioikäisillä noin 10 prosenttiyksikköä. (Kouluterveyskysely 2019 ja 2021. 2021.) Pelastakaa lapset Ry:n tutkimuksessa jopa 39% yläasteikäisistä tytöistä ja 44% lukioikäisistä oli nähnyt seksuaalista häirintää verkossa muiden nuorten tekemänä (Pelastakaa lapset Ry 2018). Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä on kiellettyä kouluissa ja oppilaitoksissa, työpaikoilla, tavaroita ja palveluita tarjoavissa yrityksissä sekä etujärjestöissä. Jokaisella paikalla on velvollisuus selvittää asia, jos sellaista tulee ilmi. (Tasa-arvovaltuutettu n.d.) Kun vertaillaan tehtävän opinnäytetyön kaikkia hankemaita Suomea, Kreikkaa, Liettuaa ja Portugalia, on Suomessa verkkohäirinnän osalta huonoin tilanne. Kun ikäryhmä on 16-29-vuotiaat, on suomalaisista kokenut verkkohäirintää viimeisen viiden vuoden

sisällä 24% eli joka neljäs, Liettuassa 21%, Kreikassa 12%, ja Portugalissa 14%. (FRA 2020.)

Internetin kehityttyä tähän muotoon, mitä se on nyt, on noussut pinnalle erityisesti aikuisten kohdistama seksuaalinen häirintä nuoriin ja lapsiin. Uutta termiä ”grooming” käytetään, kun aikuinen houkuttelee netissä tekemään seksuaalisia tekoja ja lähettämään niistä kuvaa tai videota, mutta myös, kun altistetaan toista esimerkiksi pornolle (Vaaranen & Rahja 2019). Groomingissa kyse on manipuloinnista. Usein taktiikka kaikilla groomereilla on myös sama. (Livingstone ym. 2015.)

Kun nuori on kohdannut seksuaalista häirintää, voivat seuraukset olla vakavia. Saattaa seurata erilaisia fyysisiä oireita, sosiaalisia ongelmia, koulunkäynnin vaikeuksia, hermostuneisuutta, masennusta, unettomuutta, opintojen keskeytystä ja alkoholin tai muiden päihteiden käyttöä. Lisäksi nuori voi kokea epäluottamusta muihin, nöyryytystä, pelkoa sekä ahdistusta. (Ikonen & Halme.)

2.3 Seksuaalinen häirintä ja laki

Kesällä 2022 muutettiin lakia seksuaalisesta häirinnästä, kun tehtiin uusi seksuaalirikoslaki. Laki tulee voimaan 1.1.2023. (Finlex.fi 6 § (8.7.2022/723).) Kansalaisaloite 2018 halusi muuttaa raiskauksen määritelmän suostumuksen puutteeseen, eikä enää väkivaltaan tai sen uhkaan (Suostumus 2018). Seksuaalinen ahdistelu on aiemmin tarkoittanut vain koskettamalla tehtyjä tekoja. Tulevaisuudessa ahdistelu on myös muita seksuaalisia tekoja, kuten viestittelyä, sanailua, kuvien lähettämistä sekä itsensä paljastamista. Lisäksi seksuaalisten kuvien jakaminen laajasti on rangaistavaa ilman kohteen suostumusta. Tähän kuuluu myös videomateriaalit. Laajalle piirille jakaminen luokitellaan levittämiseksi. Molemmat kohdat ajatellaan loukkaavan kohteen seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Seksuaalisen ahdistelun rangaistukset eivät muutu, mutta soveltamisala laajenee koskettelun ollessa enää yksi osa seksuaaliseen ahdisteluun kuuluvista asioista. (Strömberg 2022.)

Uudistuneesta rikoslaista sanotaan ahdistelun kohdalla näin: ” Joka 1) koskettelemalla tai 2) kosketteluun voimakkuutensa tai toistuvuutensa vuoksi vakavuudeltaan rinnastettavalla tavalla sanallisesti, lähettämällä tai esittämällä viestin tai kuvan, ottamalla kuvan tai itseään paljastamalla, taikka muulla vastaavalla tavalla tekee toiselle seksuaalisen teon, joka on omiaan loukkaamaan tämän seksuaalista itsemääräämisoikeutta, on tuomittava, jollei teosta muualla tässä luvussa säädetä rangaistusta, seksuaalisesta ahdistelusta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.”. (Finlex.fi 6 § (8.7.2022/723).)

Seksuaalinen häirintä mainitaan tasa-arvolaisissa. Suoraan tästä laista sanotaan: ”Sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei -toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri” (Finlex.fi 7 § (30.12.2014/1329)). Tämän lain mukaan seksuaalinen häirintä on esimerkiksi: toistuvia sukupuolisesti vihjailevia eleitä tai ilmeitä; kaksimielisiä vitsejä; härskejä puheita; vartaloa, yksityiselämää tai pukeutumista koskevia huomautuksia tai kysymyksiä. Jos tasa-arvolakia ajattelee erityisesti internetissä tapahtuvan seksuaalisen häirinnän kannalta, lasketaan mukaan myös esimerkiksi ehdotukset tai vaatimukset liittyen sukupuoliyhteyteen tai muuhun sukupuoliseen kanssakäymiseen, esille asetetut pornoaineistot ja esimerkiksi sähköpostiviestit. (Ojala 2014.) Kuitenkin tapoja seksuaaliseen häirintään on paljon.

Rikoslakiin kuuluu myös ”Pakottaminen seksuaaliseen tekoon”. Suoraa tästä sanotaan ”Joka väkivallalla tai uhkauksella pakottaa toisen ryhtymään muuhun kuin 1§:ssä tarkoitettuun seksuaaliseen tekoon tai altistumaan sellaisen teon kohteeksi ja se olennaisesti loukkaa toisen seksuaalista itsemääräämisoikeutta, on tuomittava pakottamisesta seksuaaliseen tekoon sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi vuodeksi” (Finlex.fi 4 § (24.7.1998/563)). Tässä rikoslaissa mainitaan myös ”Seksuaalinen teko”. Tällöin on kyse tilanteesta, jossa tekijä ja kohteena oleva henkilö sekä teko-olosuhteet otettaessa huomioon, on seksuaalisesti olennainen. Tällainen teko ei vaadi kiihotuksen tai tyydytyksen tavoittelua. Teon ei tarvitse myöskään sisältää mitään fyysisyyttä. Myös

kyseisessä rikoslaissa mainitaan ”Seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkaaminen”. Olennaista tällaiselle teolle on puuttuminen toisen ruumiilliseen koskemattomuuteen. Tällainen teko voi olla, jossa uhri altistetaan katsomaan tekijän seksuaalista kanssakäymistä tai itsetyydytystä. (Ojala 2014.) Tällaiseksi teoksi sopii myös kuvat ja videot. Ennen 1.1.2023 annetut rangaistukset aiemmin mainittuihin tekoihin tullaan antamaan vielä vanhemmat rikoslain mukaan (Strömberg 2022).

Erityisesti aikuisten lähestyminen seksuaalisävytteisesti alle 16-vuotiasta on aina vakava rikos, vaikka se tapahtuisi internetissä (Pelastakaa Lapset Ry 2021). Uhrin ja tekijän iällä voi olla rikosta vakavoittavia aiheita. Jos ikäeroa on 10 vuotta tai enemmän ja se suhteutettuna uhrin matalaan ikään, on kyse uhrin kypsyttömyyden törkeästä hyväksikäyttämisestä nuorten uhrien kohdalla. (Ojala 2014.)

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimusongelmat

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kirjallisuuskatsauksen avulla, millaisena nuoret kokevat internetissä kohdatun seksuaalisen häirinnän ja miten ikä ja sukupuoli vaikuttavat tähän. Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä tietoutta nuorten kokemasta seksuaalisesta häirinnästä.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten nuoret kuvailevat internetissä kohdattua seksuaalista häirintää?
2. Miten ikä ja sukupuoli vaikuttavat internetissä kohdattuun seksuaaliseen häirintään?

4 Opinnäytetyön menetelmä

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena eli narratiivisena kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on kehittää olemassa olevaa teoriaa ja rakentaa uutta teoriaa, arvioida teoriaa, rakentaa kokonaiskuvaa jostakin aiheesta sekä kuvata jonkin aiheen historiallista kehitystä (Salminen 2011). Kirjallisuuskatsauksia on erilaisia, mutta tässä opinnäytetyössä päädyttiin kuvailevaan kirjallisuuskatsaukseen. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa ei ole tiukkoja tai tarkkoja sääntöjä, siksi sitä voi kutsua myös yleiskatsaukseksi. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa voi myös käyttää aineistoja ilman metodisia sääntöjä. Kuvailevia kirjallisuuskatsauksia on kaksi erilaista tyyppiä: narratiivinen ja integroiva katsaus, joista päädyttiin käyttämään narratiivista katsausta. Narratiiviselle kirjallisuuskatsaukselle tyypillistä on laajan kuvan antaminen aiheesta. Sillä pystytään myös kuvailemaan tietyn aiheen historiaa tai kehityskulkua. (Stolt ym. 2015; Salminen 2011.)

Opinnäytetyön aineistoa on kerätty erilaisista hoitotyön ja terveystieteen keskeisistä tietokannoista PubMed:stä ja Cinahl Complete:sta. Aineiston keruussa on hyödynnetty myös THL:n nettisivuilta löytyviä tietoja ja tutkimuksia. Lisäksi on käytetty hakupalvelu Googlea, jotta löytyisi aiheesta tehtyjä myös mahdollisesti ei-tieteellisiä artikkeleja ja kirjoituksia. Näin on voitu taustoittaa aihetta opinnäytetyössä paremmin.

Hakusanoina on käytetty montaa erilaista yhdistelmää, koska aiheesta on vaikea löytää tietoa ja julkaisuja vain tietyillä hakusanoilla. Osassa hakusanoista käytetään myös Boolean operaattoria "AND". Tällaisia käytettyjä hakusanoja ovat esimerkiksi "seksuaalinen häirintä internetissä", "Seksuaalinen häirintä AND nuoret AND tutkimus", "Sexual harassment in internet" ja "Sexual harassment in europe". Hakutuloksia on rajattu vuosiluvuilla 2012-2022, koska käytettävien aineistojen haluttiin olevan enintään 10 vuotta vanhoja. Tuloksiin käytetyistä tutkimuksista on tehty tutkimus- ja tiedonhakutaulukot. Yhteensä tutkimuksia on käytetty 14 tähän opinnäytetyöhön

5 Tulokset

5.1 Seksuaalinen häirintä internetissä nuorten kuvailemana

Nuorten kuvailema seksuaalinen häirintä on usein samantyyppistä tai toistaa samaa kaavaa. Useasti seksuaalinen häirintä on seksuaalisia kuvia tai videoita, joita on saatu tahtomattaan. Tyypillisesti tällaiset ovat ns. ”dickpicejä”, eli kuvia peniksestä. On tavallista saada tahtomattaan kuvia kaikenikäisiltä.

Yläasteikäisistä tytöistä 28% on saanut joskus ja 10% usein tai jatkuvasti tällaisia kuvia. Vastaavat luvut lukioikäisille tytöille ovat joskus 34% ja usein tai jatkuvasti 8%. (Pelastakaa lapset Ry 2018.) Nuoret ovat myös saaneet pornograafisia kuvia, jotka on esimerkiksi otettu netistä. Nuorista, jotka käyttävät nettiä päivittäin tai viikoittain, on nähnyt pornoa. Näistä kuitenkin suurin osa on tahtomattaan nähnyt sitä. (Livingstone ym. 2015.) Osalle on myös näytetty tai annettu seksuaalisia kuvia tai viestejä (Vega-Gea ym. 2015).

Yleistä on myös saada pyyntöjä tai painostusta lähettää alastomia tai vähäpukeisia kuvia. Pääsääntöisesti tällaiset tapahtumat ovat tuntemattomien aiheuttamia, mutta useamman kerran toistui kaava, jossa nuoren tyttö- tai poikaystävä on vaatinut alastonkuvaa. Nuorten keskuudessa käytetään termiä ”nude” tarkoittamaan alastonkuvia. Esimerkiksi kyselyyn vastannut oli kertonut, että häneltä oli pyydetty nudeja vanhemman miehen toimesta. Ajoittain seksuaalissävyytteisiin pyyntöihin johtaneet keskustelut ovat tekaistujen tilien takaa tulevia, näissä usein esitetään nuorempaa, kuin oikeasti ollaankaan. (Pelastakaa lapset Ry 2018.) Grooming on myös varsin yleistä erityisesti hieman nuorempien kanssa. Tällöin tavoitteena on luodun turvallisen suhteen avulla saada alastomia tai vähäpukeisia kuvia tai videoita. Nuoria pyydetään internetin kautta myös harrastamaan seksiä joko internetin välityksellä tai oikeasti. Netin ansiosta groomerit pystyvät esittämään muuta kuin he ovatkaan. Esimerkiksi iän valehtelu nuoremmaksi tai eri sukupuolen esittäminen on

yleistä. Tällainen groomingia tekevä henkilö pyrkii kommunikoimaan usean uhrin kanssa samaan aikaan jättäen heidät pois, jotka eivät vastaa lainkaan. Uhreiltaan groomerit haluavat tietää aluksi esimerkiksi vanhempien työaikoja tai matkustussuunnitelmia. He käyttävät imartelevaa kieltä puhuessaan uhreille ja ottavat seksuaaliset puheet esille hyvin aikaisessa vaiheessa keskustelun etenemistä. (Livingstone ym. 2015.) Joskus groomingin uhrit altistuvat myös pornovideoiden näkemiselle tai groomereiden itsestä kuvatuille seksuaalisille materiaaleille (Vaaranen & Rahja 2019).

Nuorille saatetaan laittaa myös viestiä ylipäättään liittyen seksiin. Aikuisten lähettämät seksiin liittyvät viestit koetaan ahdistavana, mutta nuorten kesken lähetetyt seksuaaliset viestit, kuten rooli-pelit ja internetseksi koettiin hauskana ja miellyttävänä. (Spisak ym. 2015.) Erääseen tutkimuksen kyselyyn vastanneista 3,6% kertoi, että verkossa on pyydetty tekemään jotakin seksuaalista, mitä ei itse halua tehdä (Taylor ym. 2019). Pääsääntöisesti naisia seksuaalisesti häiritsee miehet, mutta miehiä häiritsee seksuaalisesti sekä miehet, että naiset (Attila ym. 2017).

Useissa tutkimuksissa kerrottiin nuorten saavan seksuaalisävytteisiä viestejä. Nuoret saavat usein kehoja koskevia kommentteja, kuten ”seksikäs” (Pelastakaa lapset Ry 2018). Itsestä julkaistuihin kuviin on tavallista saada seksuaalisia kommentteja. 24% kertoi saaneensa kuluneen vuoden aikana tällaisia (Gardner 2017). Kaikista yleisintä on saada ei-toivottuja seksuaalisia kommentteja, vitsejä tai eleitä (Taylor ym. 2019). Usein kommenttien tekoa varten on tehty tekaistu profiili, jonka nimellä kommentteja on jätetty. Netissä haukutaan nuoria myös erilaisin halventavina tarkoitettuina sanoja, kuten ”huora” tai ”homo”. (Gardner 2017.) Nuoret saavat myös viestejä, joissa heiltä kysytään intiimejä yksityiskohtia itsestään (Livingstone ym. 2015). Erääseen tutkimukseen vastanneista 5,1% kertoi saaneensa kysymyksiä koskien omia seksuaalisia tietoja (Taylor ym. 2019).

On tavallista myös, että sosiaalisessa mediassa liikkuu kuvia, joista on muokattu seksuaalisia ilman kuvaan päätyneen lupaa. Esimerkiksi pornograafiseen kuvaan liitetään toisen pää tai kuvaan liitetään

seksuaalissävytteisiä emojeita. (Pelastakaa lapset Ry). Tällaista toimintaa on todistanut 45% nuorista tutkimuksen mukaan (Gardner 2017).

Verkossa voi myös liikkua huhuja liittyen seksuaaliseen käyttäytymiseen negatiivisella tavalla. Erääseen kyselyyn vastanneista 25% kertoi heistä olleen tällaista liikkeellä viimeisen vuoden aikana (Gardner 2017). Toisen tutkimuksen kyselyyn vastanneista 4,5% kertoo vastaavista kokemuksista (Taylor 2019). Nuorista saattaa olla myös levitettyä alastonkuvia tahtomattaan, 6% nuorista oli kokemusta tällaisesta. (Gardner 2017.)

Osa nuorista on kokenut myös seksuaalista uhkailua internetissä. 5% tytöistä Suomessa on kokenut uhkailua seksuaalisella väkivallalla internetissä. (Raitilainen 2020.) Useat nuoret olivat myös todistaneet itse tällaista uhkailua. Joskus nuoret ovat päätyneet laittamaan internetin välityksellä toiselle ihmiselle alastonkuvan, jonka jälkeen heitä on saatettu uhkailla ja kiristää kyseisillä kuvilla. (Gardner 2017.) Uhkailua voi myös tapahtua kuvalla tai videolla, mitä ei ole lähetetty kenellekään. Näitä materiaaleja on voitu saada esimerkiksi hakeroitumalla nuoren tietokoneelle tai puhelimelle. (Goulds ym. 2020.)

Osa nuorista kokee seksuaalisväytteiset viestit flirttailuna tai harmittomana vitsailuna (Spisak 2015). 7-9- luokkalaisista tytöistä 26% ja pojista 46% vastasi seksuaalista häirintää kohdistettavan muihin nuoriin internetissä vitsillä (Pelastakaa lapset Ry 2018). 11-18- vuotiaista tytöistä 31% vastasi, että seksuaalisten viestien saaminen ei tuntunut paljoltakaan ja 14% vastasi, että se tuntui vitsiltä, tiesi sen olevan vitsi tai se sai vastaajan nauramaan. Osa vastanneista kertoi viestin saamisen tuntuneen kivalta. Kuitenkin merkittävä osa tytöistä koki viestin saamisen epämiellyttävänä. Neljäsosa tytöistä ajattelee, että seksiin liittyvät viestit ovat humoristia, hauskoja ja miellyttäviä. (Spisak ym. 2015.)

5.2 Iän ja sukupuolen vaikutus internetissä kohdattuun seksuaaliseen häirintään

Tytöillä ja pojilla on selkeä ero internetissä koetussa seksuaalisessa häirinnässä. Tytöt kokevat poikia useammin seksuaalista häirintää. Kaikista

seksuaalista häirintää internetissä kohdanneista 61% oli tyttöjä, joiden ikä oli keskimäärin 14- vuotta (Copp ym. 2021.) Yläasteikäisistä tytöistä 16% oli kokenut seksuaalista häirintää, kun taas pojista 3%. Lukioikäisistä 12% tytöistä oli kokenut seksuaalista häirintää internetissä, kun taas pojista 2%. Tämä tarkoittaa myös sitä, että yläasteikäiset kokevat enemmän seksuaalista häirintää internetissä, kuin lukioikäiset (Pelastakaa lapset ry 2018.) Tytöt ovat seksuaalisen häirinnän kohteena ja saavat suoria pyyntöjä seksuaalisin tekoihin enemmän kuin pojat (Livingstone ym. 2015). Joissakin tutkimuksissa eniten uhreina olevat ikäryhmät saattavat hieman vaihdella riippuen maasta, jossa tutkimus on tehty.

Erään tutkimuksen mukaan jopa 65% 11-18- vuotiaista tytöistä ja naisista on saanut seksuaalisävytteisiä viestejä. Viestien lähettäjät ovat olleet joko nuoria tai aikuisia. (Spisask ym. 2015.)

Tytöt näkevät selkeästi poikia useammin seksuaalista häirintää internetissä. Yläasteikäisistä tytöistä 39% oli nähnyt seksuaalista häirintää, kun taas pojista 32%. Lukioikäisistä vastaavasti tytöistä oli nähnyt 44% ja pojista 35%. Tytöistä ja pojista lukioikäiset todistavat enemmän seksuaalista häirintää internetissä kuin yläasteikäiset, vaikka yläasteikäiset ilmoittivat useammin kokevansa seksuaalista häirintää. (Pelastakaa lapset Ry 2018.)

Tytöt ovat myös selkeästi useammin saaneet tahtomattaan toisen puolialastoman tai alastoman kuvan tai videon. Yläasteikäisistä tytöistä 28% ja pojista 16% kertoi tällaisesta. Lukioikäisistä 34% tytöistä ja 19% pojista kertoi tahtomatta saaduista kuvista tai videoista. Tämä tarkoittaa siis sitä, että tytöt saavat tahtomattaan enemmän kuvia tai videoita. Lisäksi kaikki lukioikäiset saavat enemmän tällaista materiaalia kuin yläasteikäiset. Lähes tasaväkisessä asemassa ollaan tilanteessa, jossa on nähty, kun pyytämättä on jaettu seksuaalisia kuvia tai videoita ryhmäkeskustelussa. Yläasteikäisistä tytöistä 23% ja pojista 21% oli kokemusta tällaisesta. Lukioikäisistä 26% tytöistä ja 28% pojista kertoi vastaavasta. Eli lukioikäiset ja pojat kertovat enemmän nähneensä seksuaalisten kuvien tai videoiden jakamista ryhmäkeskusteluihin pyytämättä. (Pelastakaa lapset Ry 2018.)

Joskus nuoret näkevät tuntemastaan henkilöstä olevan levityksessä kuvia tai videoita, jossa hän tekee seksuaalisia tekoja. Lukioikäisten ja yläasteikäisten väliset erot tällaisen näkemisestä ovat pienet. Lukioikäisistä pojista ja yläasteikäisistä tytöistä 4% on nähnyt tällaista usein. Vähiten tällaista on nähnyt lukioikäiset tytöt. (pelastakaa lapset Ry 2018.) Lisäksi 68% kertoi, että tyttöjä tuomitaan jyrkemmin huhujen perusteella (Gardner 2017).

Useassa tutkimuksessa huomattiin LGBT+-nuoriin kohdistuvan enemmän seksuaalista häirintää (Folkhälsomyndigheten 2019). 13+18-vuotiaista seksuaalivähemmistöihin kuuluvat nuoret kokivat kaikista eniten seksuaalista häirintää internetissä. 81% transsukupuolisista, 72% seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin kuuluvista tytöistä, 66% biseksuaaleista tytöistä, 66% seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin kuuluvista pojista ilmoittivat seksuaalisesta häirinnästä internetissä. (Livingstone ym. 2015.) Kaikista seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä puolet on kokenut verkossa ahdistelua liittyen heidän seksuaaliseen suuntautumiseensa ja kolmannes sukupuoli-identiteettiinsä (Raitilainen 2020).

6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetöissä kuuluu käyttää yhteisesti sovittua hyvän tieteellisen käytännön ohjetta. Ohje on käytössä suomalaisessa tiedeyhteisössä ja sitä voidaan soveltaa myös opinnäytetöihin. Eettiset ja moraaliset velvoitteet koskevat esimerkiksi tutkimuksen kohteena olevia, ammattialaa, tutkimuksen rahoittajia, tutkimusyhteisöä ja yhteiskuntaa kohtaan (Arene ry 2019).

Tutkimuseettinen neuvottelukunta on listannut kohtia, jotka ovat tutkimuseetiikan näkökulmasta hyvän tieteellisen käytännön keskeisiä lähtökohtia.

Tutkimuksessa tulee noudattaa rehellisyyttä, tarkkuutta ja huolellisuutta jokaisessa eri tutkimuksen vaiheessa. Tutkimuksessa tulee myös soveltaa tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä, jolloin noudatetaan avoimuutta ja vastuullisuutta tuloksia julkaistaessa. Muiden tutkijoiden tekemä työ tulee ottaa huomioon käyttämällä asianmukaisia viittauksia toisen julkaisua lainatessa. Suunnittelu, toteutus, raportointi sekä tietoaaineistot tulee tehdä ja tallentaa asianmukaisesti. Myös tutkimusluvut tulee olla kunnossa. Ennen tutkimuksen aloittamista tulee jokaisen osapuolen kesken sopia oikeudet, periaatteet, vastuut, velvollisuudet ja aineistoihin liittyvät asiat. Rahoituslähteet ja muut olennaiset asiat tulee sopia ja ilmoittaa jokaisen osapuolen kesken. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.)

Opinnäytetyötä tehdessä noudatettiin aiemmin mainittuja keskeisiä lähtökohtia. Työskennellessä on pyritty noudattamaan rehellisyyttä, huolellisuutta, tarkkuutta ja varmistamaan asianmukainen tallennus. Tuotettu teksti on luettu useaan otteeseen prosessin aikana sekä puhtaaksi kirjoittamisen jälkeen.

Opinnäytetyön luotettavuuden yksi riskitekijä on opinnäytetyön ollessa ensimmäinen tekijän toteuttama kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyössä on myös käytetty aineistoja, joissa käytetään englantia ja ruotsia. Käännetyn tekstin luotettavuus on yksi riskitekijä luotettavuuteen. Apuna on käytetty Turku AMK suosittamaa MOT- kielipalvelun sanakirjaa.

Opinnäytetyöhön on pyritty käyttämään vain luotettavia lähteitä. Jokainen lähde on arvioitu erikseen. Epäluotettavan oloiset lähteet on karsittu pois kokonaan

käytettävistä aineistoista. Käytettävien aineistojen ikä on saanut enintään olla 10 vuotta, jotta vanhentunutta tietoa ei opinnäytetyöhön tulisi.

Lähteitä ja viitteitä merkittäessä on käytetty Turku AMK Messistä löytyviä ohjeita. Näissä ohjeissa tulee ilmi kaikki tarvittavat asiat tekstin olennaisimmista julkaisutiedoista. Lisäksi käytetyistä aineistoista on tehty tutkimustaulukko ja tiedonhakuprosessitaulukko, jotka ovat myös opinnäytetyön liitteenä. Taulukoiden avulla voidaan näyttää, että opinnäytetyö voidaan toistaa. Taulukoista löytyy tietokannat, hakuehtojen rajaukset, osuimien ja valittujen tutkimusten määrä, hakusanat sekä ajankohta. Tutkimustaulukossa on esitelty valitut aineistot. Jokainen lähde on valittu tiedonhakuprosessin aikana niin, että se vastaa ainakin toiseen tutkimuskysymykseen.

Eettisestä näkökulmasta opinnäytetyön aihe on hyvin herkkä ja arka aihe. Opinnäytetyössä käsitellään myös iältään nuoria ihmisiä. Valitusta ikähaarukasta suurin osa on myös alaikäisiä. Aiheen käsittely on vaatinut herkkyyttä ja varovaisuutta kirjoittamisprosessin aikana. Voi olla mahdollista, että opinnäytetyön tulee lukemaan joku, joka on kohdannut opinnäytetyössä käsiteltäviä aiheita. Opinnäytetyöhön ei ole haastateltu seksuaalista häirintää internetissä kokenutta ja aihetta on pyritty käsittelemään neutraalein ilmaisuin läpi opinnäytetyön.

7 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisena nuoret kokevat internetissä kohdatun seksuaalisen häirinnän ja miten ikä ja sukupuoli vaikuttavat tähän.

Tuloksista selviää, että nuoret kokevat seksuaalista häirintää useilla erilaisilla tavoilla. Tällaisia ovat esimerkiksi seksuaalisten sekä pornograafisten kuvien ja videoiden saanti, pyynnöt ja painostukset lähettää alastomia tai puolialastomia kuvia ja videoita, grooming, pyynnöt harrastaa nettiseksiä, seksiin liittyvät viestit ja seksuaalisävytteiset viestit. Lisäksi useita muita nuorten kokemia seksuaalisen häirinnän tapoja löytyi tuloksista. (Livingstone ym. 2015; Pelastakaa lapset Ry 2018; Spisak ym. 2015.)

Lisäksi tuloksista selviää, että tytöt sekä seksuaalivähemmistöihin kuuluvat nuoret kokevat eniten seksuaalista häirintää internetissä (Copp ym. 2021; Folkhälsomyndigheten 2019). Kokemusten määrät ovat merkittäviä, sillä esimerkiksi 81% transsukupuolisista on kokenut seksuaalista häirintää internetissä, kun vastaavasti yläasteikäisistä tytöistä 16% ja pojista 3% oli kokenut (Livingstone ym. 2015). Puolet seksuaalivähemmistöihin kuuluvista nuorista on kokenut ahdistelua verkossa liittyen seksuaaliseen suuntautumiseen ja kolmannes liittyen sukupuoli- identiteettiin (Raitilainen 2020). Iän puolesta yläasteikäiset kokevat eniten seksuaalista häirintää (Pelastakaa lapset ry 2018).

Tärkeä tuloksista löytyvä tieto on myös, että seksuaalisen häirinnän kokeminen internetissä on kasvanut (Kouluterveyskysely 2019 ja 2021. 2021).

Tulevaisuutta ajatellen olisi tärkeä tietää, jatkuuko seksuaalisen häirinnän kokemusten kasvaminen internetissä. Olisi myös erittäin tärkeää puuttua seksuaalivähemmistöjen kokemaan seksuaaliseen häirintään, koska seuraukset häirinnästä voivat olla hyvinkin vakavia.

Nuorten kokemasta seksuaalisesta häirinnästä videopeleissä ei löytynyt juurikaan vapaasti luettavia tutkimuksia. Sosiaalisessa mediassa on lähivuosina pyörinyt runsaasti tietoa nais- ja tyttöpelaajien kohtaamasta seksuaalisesta

häirinnästä online- peleissä. (Suomi Esports 2021.) Erityisesti tämä aihe vaatisi selkeästi ylipäättään tutkimusta.

Tuloksista selviää myös, että kaikki nuoret eivät ota esimerkiksi seksuaalisia viestejä samalla tavalla. Tähän liittyi usein lähettäjän ikä. Jos se oli lähellä vastaanottajan ikää, koettiin seksuaalisten viestien lähettely hyväksyttävämpänä. Viestit voidaan kokea esimerkiksi flirttailuna tai vitsinä. Kuitenkin merkittävä osa nuorista kokee seksuaaliset viestit epämiellyttävänä. (Spisak 2015.) Yläasteikäisistä pojista lähes puolet kertoo seksuaalista häirintää kohdistuvan muihin nuoriin vitsillä (Pelastakaa lapset Ry 2018). Tämä olisi myös aihe, josta olisi tärkeää saada enemmän tietoa. Erityisesti Suomessa tehdyt tutkimukset eivät anna kovin tarkkaa tulosta aiheesta.

Opinnäytetyössä käytettiin 14 tutkimusta. Vielä luotettavimmat tulokset olisi saanut suuremmalla määrällä käytettäviä tutkimuksia. Käytetyt tutkimukset olivat keskenään hyvin erityyppisiä ja lisäksi eri maiden tulokset erosivat merkittävästi toisistaan. Hakukoneena on käytetty myös Googlea, jolloin tuloksien määrä on valtava, vaikka hakusana olisikin hyvin tarkka. Kuitenkaan tuloksista melkein mikään ei vastannut haun tarkoitusta. Osassa tutkimuksista tulokset vaihtelivat merkittävästikin. Aiheesta on siis tarpeen tehdä lisää tutkimuksia myös ajatellen seksuaalisen häirinnän seurauksia nuorten kohdalla. Erityinen hankaluus on myös se, että jokainen nuori ajattelee esimerkiksi seksuaalisävytteiset viestit eri tavalla. Jos joku ottaa ne vitsillä, voi toinen ahdistua pahasti, pahimmassa tapauksessa kokemus on traumaattinen. Emme voi tietää minkä tyyppisiä ihmisiä kuhunkin tutkimukseen on vastannut. Siksi olisikin tärkeää, että jatkossa kyselytutkimuksia tehdään lisää ja ne ovat laajoja, jolloin mahdollisimman paljon erityyppisiä nuoria mahtuu mukaan vastaamaan. Vaikka joku ottaa tällaisen toiminnan vitsillä, ei muiden kokemuksia voi tai saa vähätellä millään tavalla. Nuorten kokemasta seksuaalisesta häirinnästä internetissä on olemassa paljon tietoa, nettisivuja, videoita, artikkeleja sekä uutisia, mutta niihin nähden tutkimusten määrä on valitettavan vähäinen.

8 Lähdekirjallisuus

Attila, H; Pietiläinen, M & Keski-Petäjä, M ym. 2019. Gender Equality Barometer 2017. Ministry of Social Affairs and Health.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161485/STM_12_2018_Gender_Equality_Barometer_2017_.pdf?sequence=4&isAllowed=y Viitattu 17.11.2022

Arene ry. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset.

<https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382> Viitattu 10.5.2022

Copp, J; Mumford, E & Taylor, B. 2021. Online sexual harassment and cyberbullying in a nationally representative sample of teens: Prevalence, predictors, and consequences. Journal of Adolescence <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S0140197121001470>

Viitattu 16.11.2022

Finlex.fi. 2014. 20 luku seksuaalirikoksista. Seksuaalinen ahdistelu.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=seksuaalinen%20ahdistelu#L20> Viitattu 9.5.2022

Folkhälsomyndigheten. 2019. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige 2017 – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/s/sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter-i-sverige-2017/?pub=60999> Viitattu 15.11.2022

FRA. European Union Agency for Fundamental Rights. 2020. Fundamental rights survey. <https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2021/frs?mdq1=dataset> Viitattu 14.11.2022

Gardner, W. 2017. Young people's experiences of online sexual harassment. Project deSHAME. https://www.childnet.com/wp-content/uploads/2021/11/Project_deSHAME_Dec_2017_Report.pdf Viitattu 14.11.2022

Goulds, S; Gauer, M & Corr, Aisling ym. 2020. Free to be online? Girls' and young women's experiences on online harassment. Plan International <https://www.planinternational.nl/uploaded/2020/09/SOTWGR2020-CommsReport-EN.pdf?x10967> Viitattu 17.11.2022

Ikonen, R & Halme, N. 2018. Lasten ja nuorten kokema seksuaalinen häirintä ja väkivalta. Kouluterveyskyselyyn 2017 tuloksia. Terveystieteiden tutkimuskeskus. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136131/URN_ISBN_978-952-343-091-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 14.9.2022

Livingstone, S & Mason, J. 2015. Sexual rights and sexual risks among youth online. https://www.icmec.org/wp-content/uploads/2016/06/eNACSO_Review_on_Sexual_rights_and_sexual_risks_among_online_youth_DEF.pdf Viitattu 7.10.2022

Matsson, J. 2022. Somevaikuttaja Pinkku Pinski sai 13-vuotiaana enemmän häirintäviestejä kuin nyt: ”Mulle on kasvanut aika paksu nahka”. https://yle.fi/aihe/a/20-10003757?fbclid=PAAab7oXSX21CwwmpaDkdsliYnwebOLgNhbVqd6GnV_4KTnadQ9eYJlv23Ko Lainattu 25.11.2022

Ojala, T. 2014. Seksuaalirikokset. Edita. Viitattu 9.5.2022

Pelastakaa lapset Ry. 2018: Lasten ja nuorten kokema seksuaalinen häirintä ja siihen liittyvä kiusaaminen digitaalisessa mediassa. https://pelastakaaalapset.s3.eu-west-1.amazonaws.com/main/2018/08/31131602/Sexting_raportti_web-002.pdf Viitattu 13.11.2022

Pelastakaa lapset Ry. Seksuaalinen häirintä netissä. nd. <https://www.pelastakaaalapset.fi/kehittamis-ja-asiantuntijatyo/nettivihje-ja-seksuaalivakivallan-ennaltaehkaisy/tietoa-lapsiin-kohdistuvasta-seksuaalivakivallasta/seksuaalinen-hairinta-netissa/> Viitattu 14.4.2022

Raitilainen, N. 2020. Free to be online? Tyttöjen ja nuorten naisten kokemuksia verkkohäirinnästä Suomessa. Plan International Suomi. https://plan.fi/wp-content/uploads/2021/04/verkkohairintasuomessa_raportti2020.pdf Viitattu 17.11.2022

- Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? – Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja.
https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf Viitattu 9.5.2022
- Saroniemi, S. 2021. Vantaalaiset tubettajat esittivät netissä 13-vuotiasta tyttöä – saivat yli 100 viestiä aikuisilta miehiltä. Iltalehti.
<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/a5bfdeca-322a-4b56-8152-a73cbf76f2bf>
Lainattu 25.11.2022
- Spisak, S; Paasonen, S & Nielsen, S. 2015: 'Pervy role-play and such': girls' experiences of sexual messaging online. Turun yliopisto.
https://www.academia.edu/16198538/Pervy_role_play_and_such_girls_experiences_of_sexual_messaging_online?email_work_card=view-paper Viitattu 17.11.2022
- Stolt, M ym. 2015: Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto. Viitattu 9.5.2022
- Strömberg, J. 2022. Uusi laki seksuaalirikoksista perustuu suostumukseen – lue tästä, kuinka pykälät muuttuvat. Yle uutiset <https://yle.fi/uutiset/3-12508786>
[Viitattu 8.9.2022](#)
- Suomi Esports. 2021. SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ JA EURHEILU.
<https://www.suomiesports.fi/seksuaalinen-hairinta-ja-eurheilu/> Viitattu 25.11.2022
- Suostumus. 2018. Suostumus2018- kampanja <http://suostumus2018.fi/> Viitattu 8.9.2022
- Tasa-arvovaltuutettu. Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä.
<https://tasa-arvo.fi/seksuaalinen-ja-sukupuoleen-perustuva-hairinta1> Viitattu 14.9.2022
- Taylor, B; Liu, W & Mumford, E. 2019. Profiles of Youth In-Person and Online Sexual Harassment Victimization. Journal interpersonal Violence

<https://journals-sagepub-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/10.1177/0886260518820673> Viitattu 16.11.2022

Kouluterveyskysely 2019 ja 2021. Perustulokset, nuoret 2019 ja 2021. 2021.Terveys ja hyvinvoinnin laitos.

https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=199799&mittarit_1=200283&mittarit_2=199290&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161123# Viitattu 13.11.2022

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tenk.fi

https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf Viitattu 10.5.2022

Turku AMK. n.d. SHEHAP - Prevention of Sexual Harassment in Secondary Schools. <https://www.turkuamk.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/hae-projekteja/shehap-prevention-sexual-harassment-secondary-scho/> Lainattu 25.11.2022

Vega-Gea, E; Ortega-Ruiz, R & Sánchez, V. 2016. Peer sexual harassment in adolescence: Dimensions of the sexual harassment survey in boys and girls. International Journal of Clinical and Health Psychology.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1697260015000800?via%3Dihub#tbl0015> Viitattu 13.11.2022

Tiedonhaku­taulukko

Pvm	Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Osumat	Valitut tutkimukset
10.9.2022	Google Scholar	Seksuaalinen häirintä AND nuoret AND tutkimus	2012-2022	3600	2
10.9.2022	Google Scholar	Young AND sexual harassment AND EU AND Online	2012-2022	17 600	2
10.9.2022	Google Scholar	Youth AND online AND sexual	2012-2022	203 000	1
10.9.2022	Google Scholar	Harassment AND Europe	2012-2022	22 100	1
10.9.2022	Google Scholar	Experience of sexual harassment	2012-2022	17 600	2

		AND women AND SRHR			
10.9.2022	Google Scholar	Young AND online sexual harassment	2012-2022	30 600	1
11.9.2022	PubMed	Peer sexual harassment	2012-2022	6	1
11.9.2022	Cinahl	Sexual messaging and girls	2012-2022	7	1
7.10.2022	Google Scholar	Sexual risks AND youth	2012-2022	19 200	1
16.11.2022	Cinahl	Online sexual harassment AND teen	2012-2022	4	2

Tutkimustaulukko

Tutkimuksen tekijät, nimi ja vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä, otos	Tutkimuksen keskeiset tulokset
Ikonen, R & Halme, N Lasten ja nuorten kokema seksuaalinen häirintä ja väkivalta. Kouluterveyskyselyn 2017 tuloksia 2018	Mittaa lasten ja nuorten seksuaalista häirintää	Katsausartikkeli	4. ja 5. luokkalaisista alle joka kymmenes on kokenut seksuaalista häirintää viimeisen vuoden aikana. 8. ja 9. luokkalaisista sekä toisen asteen opiskelijoista noin joka viides on kokenut häirintää viimeisen vuoden aikana. Tytöt kokevat enemmän seksuaalista häirintää.
Terveystieteiden tutkimuskeskus Kouluterveyskysely 2019 ja 2021	-	Kyselytutkimus, koko maan 8. ja 9. luokkalaiset, lukion 1. ja 2. vuosikurssilaiset sekä ammattikoululaiset	-

2021			
<p>Pelastakaa lapset Ry</p> <p>Lasten ja nuorten kokema seksuaalinen häirintä ja siihen liittyvä kiusaaminen digitaalisessa mediassa</p> <p>2018</p>	<p>Tuottaa tietoa, millaisia kokemuksia 12-17- vuotiailla on nuorten välisestä seksuaalisesta häirinnästä sekä kiusaamisesta</p>	<p>Kyselytutkimus,</p> <p>N=3210, 12- 17-vuotiaat nuoret</p>	<p>Seksuaalinen häirintä digitaalisessa mediassa nuorten mukaan on yleistä.</p> <p>Nuoret kertovat nähneensä toisiin liittyvää seksuaalista häirintää ja kiusaamista.</p> <p>Häirintä kohdistuu enemmän tyttöihin.</p> <p>Häirintä mielletään usein vitsailuksi, mutta pääsääntöisesti loukkaavaksi. Noin joka kolmannes on saanut alastonkuvia.</p>
<p>Vega-Gea, E; Ortega-Ruiz, R & Sánchez, V</p> <p>Peer sexual harassment in adolescence: Dimensions of the sexual harassment survey in boys and girls.</p> <p>2016</p>	<p>Tuottaa tietoa seksuaalisen häirinnän luonteesta, levinneisyydestä ja ulottuuksista</p>	<p>Kyselytutkimus,</p> <p>N= 3489, 12- 18-vuotiaat nuoret</p>	<p>Visuaalisen ja verbaalisen häirinnän uhreja oli eniten.</p> <p>Pojat tekevät eniten seksuaalista häirintää, mutta ovat myös uhreja.</p>

<p>Livingstone, S & Mason, J</p> <p>Sexual rights and sexual risks among youth online.</p> <p>2015</p>	<p>Saada tietoa ammattilaisilta, tutkia viimeaikaisia tutkimuksia seksuaalioikeuksista ja seksuaalisista riskeistä. Informoida kohderymää ja saada heiltä palautetta. Kertoa nuorille tuloksista.</p>	<p>Katsausartikkeli</p>	<p>Seksuaaliterveydestä löytyvä tieto on tärkeää kaikille nuorille.</p> <p>Moni nuori on nähnyt tai pääsee käsiksi pornografiaan. On sukupuolieroja pornon katselussa. Pornon katsominen vaikuttaa nuoren seksuaalisiin asenteisiin, odotuksiin ja uskomuksiin.</p> <p>Tytöt kohtaavat isompaa painetta lähettää seksuaalisia viestejä ja kokevat rajumpaa tuomitsemista. Tytöt kokevat seksuaalista häirintää enemmän.</p>
<p>European Union Agency for Fundamental Rights.</p> <p>Fundamental rights survey.</p> <p>2020</p>	<p>Koota tietoa EU-27 maista ihmisten kokemista näkemyksistään ja oikeuksistaan</p>	<p>Kyselytutkimus, N=34 948</p>	<p>-</p>
<p>Folkhälsomyndigheten</p> <p>Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige 2017 – Resultat från befolkningsundersökningen SRHR2017</p>	<p>Luoda tietämystä ja näin luoda paremmat edellytykset tehokkaalle kansanterveystyölle seksuaali- ja</p>	<p>Katsausartikkeli</p>	<p>On monenlaista seksuaalista häirintää ja hyväksikäyttöä sekä se on yleistä väestössä (Ruotsin). Naiset ja seksuaalivähemmistöt kärsivät näistä enemmän kuin muu väestö.</p>

2019	lisääntymisterveyden ja -oikeuksien puolesta.		
Copp, J; Mumford, E & Taylor, B Online sexual harassment and cyberbullying in a nationally representative sample of teens: Prevalence, predictors, and consequences. Journal of Adolescence 2021	Tutkia internet seksuaalista häirintää liittyen verkkokiusaamiseen. Tutkia esiintyvyyttä, ennustajia ja mielenterveyden ja käyttäytymisen seurauksia	Katsausartikkeli	37% on nettikiusattu ja 15% on seksuaalisesti häiritty netissä. Näissä molemmissa riskitekijät olivat samat. Uhriksi joutuminen yhdistettiin mielenterveys- ja käyttäytymisongelmiin.
Taylor, B; Liu, W & Mumford E. Profiles of Youth In-Person and Online Sexual Harassment Victimization 2019	Tutkia onko verkossa tapahtuva seksuaalinen häirintä erilaista verrattuna kasvotusten tapahtuvaan seksuaaliseen häirintään.	Katsausartikkeli	29% on kokenut kasvotusten tapahtuvaa seksuaalista häirintää. 16,8% on kokenut netissä seksuaalista häirintää.
Spisak, S & Paasonen, S 'Pervy role-play and such': girls' experiences of sexual messaging online 2015	Tutkia tyttöjen kokemuksia ja näkemyksiä liittyen verkossa tapahtuvaan viestittelyyn seksistä ja seksuaalisuudesta	Kyselytutkimus N=1 269, 11- 18-vuotiaat tytöt	60% oli saanut viestiä liittyen seksiin. 20% oli itse lähettänyt viestejä liittyen seksiin.
Gardner, W Young people's experiences of online sexual harassment. 2017	Nostaa seksuaalisista häirinnöistä tehtävien ilmoitusten määrää nuorten keskuudessa.	Kyselytutkimus N=3257, 13- 17-vuotiaat Tanskasta Unkarista ja Iso-Britanniasta	6% vastaajista alastonkuvia on jaettu ilman lupaa. 68% mukaan tytöistä ajatellaan pahaa työstä, jos hänestä on alastonkuva jaettuna. 24% sai tahtomattaan seksuaalisia kuvia ja viestejä.

<p>Ratilainen, N</p> <p>Free to be online? Tyttöjen ja nuorten naisten kokemuksia verkkohäirinnästä Suomessa</p> <p>2020</p>	<p>Tutkia tyttöjen häirintää sosiaalisessa mediassa Suomessa.</p>	<p>Kyselytutkimus, 15- 24-vuotiaat nuoret</p>	<p>Vähemmistöön kuuluvat tytöt kokivat eniten häirintää. Suomalaisista tytöistä, joita on häiritty, on 32% seksuaalisesti. Tyttöjä häiritään myös loukkaavalla kielellä tai kiusaamisella, trolloimisella, arvostelemalla tai häpäisemällä sekä uhkailulla.</p>
<p>Goulds, S; Gauer, M & Corr, A ym.</p> <p>Free to be online? Girls' and young women's experiences on online harassment</p> <p>2020</p>	<p>Tutkia tyttöjen häirintää sosiaalisessa mediassa ympäri maailmaa</p>	<p>Kyselytutkimus, N=14 000, 15- 25-vuotiaat nuoret</p>	<p>Enemmän kuin puolta tytöistä on häiritty ja haukuttu netissä. Yhtä neljästä on haukuttu netissä ja sen seurauksena tunnut fyysisesti epäturvalliselta. Netissä tapahtuva haukkuminen hiljentää tyttöjen ääniä.</p>
<p>Attila, H; Pietiläinen, M & Keski-Petäjä, M ym.</p> <p>Gender Equality Barometer 2017</p> <p>2019</p>	<p>Tutkia monipuolisesti tasa-arvokehitystä suomalaisessa yhteiskunnassa</p>	<p>Kyselytutkimus N=1682, 15- 74- vuotiaat pysyvästi Suomessa asuvat</p>	<p>Erityisesti naiset kokevat seksuaalista häirintää ja epäasiallista kohtelua ja se kohdistuu eniten alle 35- vuotiaisiin naisiin. Naiset kokevat enemmän haittaa sukupuolestaan työelämässä miehiin verrattuna. Miesten perhevapaiden käyttö on vaikeampaa.</p>